

اداره كل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی

مطالعات: پایه هشتم

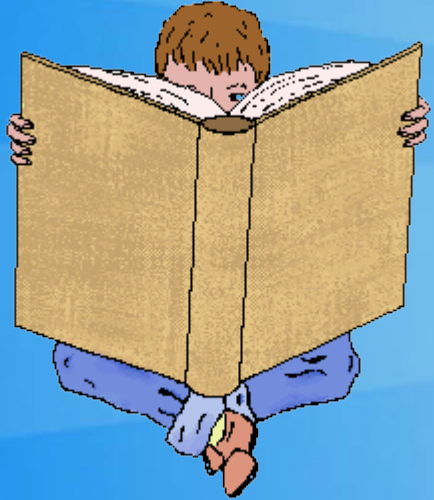
درس: ۶

موضوع: قوه قضائیه

تدوین: سمیه شریف پور

شهرستان مهاباد

دانش آموز عزیز شما پس از پایان درس با این مطالب آشنا می شوید

اهداف درس از دید گاه بلوم :

• **هیطه شناسی**

آشنایی با کسانی که از نوجوانان محافظت می کنند

آشنایی با قوه قضائیه

آشنایی با انواع دعاوی ((کیفری و حقوقی))

هیطه نگرشی

به کسانی که از ما در برابر آسیب های اجتماعی محافظت می کنند همواره سپاس گذار باشد

هیطه ارزشی

به رفع اختلاف و پرهیز از درگیری علاقه مند باشد و از قوه قضائیه به عنوان یک نهاد همیشه عادل دفاع کند

چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیبها و تهدیدات، محافظت می کنند

● خانواده

پدر و مادر، مسئولیت مراقبت از فرزندان و فراهم کردن امکانات زندگی برای آنها را دارند. پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، حق قانونی دارند. آنها حق دارند تا زمانی که فرزندانشان مستقل نشده‌اند، بر فعالیت‌های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

● خود

نخست، هر نوجوانی باید خودش از خود مراقبت کند. گذشته خواندید که هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود متول است و باید از اعمال و رفتاری که به سلامتی بدنی و روانی لطمه می‌زند، پرهیز کند. البته در این راه باید همیشه از خداوند متعال و ائمه معصومین علیهم‌السلام بهترین وسیله و راه نجات هستند کمک بگیریم و از طریق نماز و دعا و ش از خدا و واسطه‌های فیض الهی بخواهیم تا ما را یاری کنند که در راست حرکت کنیم و در مقابل وسوسه‌های شیطنی تسلیم نشویم.

● قانون

قانون از حقوق همه افراد از جمله نوجوانان حمایت می‌کند. نیروی انتظامی (پلیس) برای برقراری امنیت و حفاظت از مردم تلاش و با کسانی که قوانین را نقض کنند، برخورد می‌کند. البته، پلیس قانون وضع نمی‌کند و قدرت نامحدود هم ندارد، بلکه پلیس نیز در چارچوب قوانین و تا جایی که قانون به او اجازه می‌دهد، باید با اقتدار عمل کند.

● مدرسه

نوجوانان، بخش زیادی از زندگی خود را در مدرسه می‌گذرانند. معلمان و مسئولان مدرسه نیز مانند پدر و مادر، مسئولیت مهم و قانونی مراقبت از نوجوانان را در برابر آسیب‌های اجتماعی به عهده دارند. آنها نوجوانان را برای داشتن زندگی شایسته، تربیت می‌کنند.

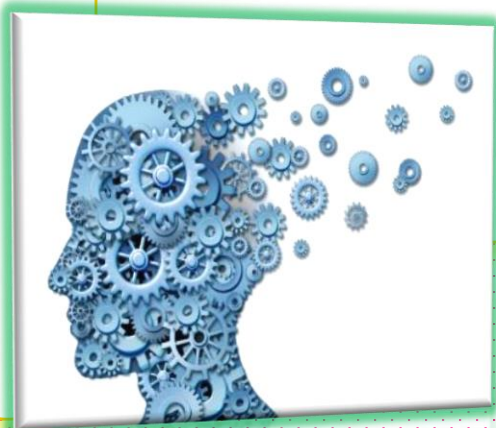

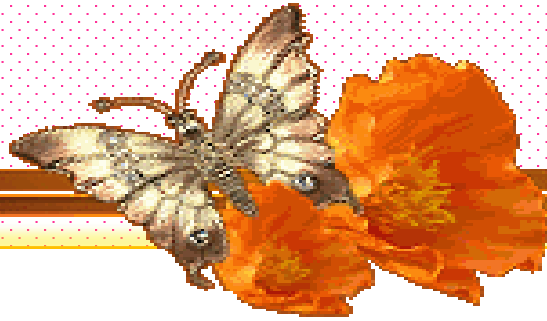

✓ خود

نخست ، هر نوجوانی باید خودش از خود مراقبت کند. سال گذشته خواندید که هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است و باید از اعمال و رفتاری که به سلامتی بدنی و روانی او لطمه می زند، پرهیز کند.

البته در این راه باید همیشه از خداوند متعال کمک بگیریم و از طریق نماز و دعا از او بخواهیم تا ما را یاری کند که در راه راست حرکت کنیم و به وسوسه های شیطانی تسلیم نشویم.

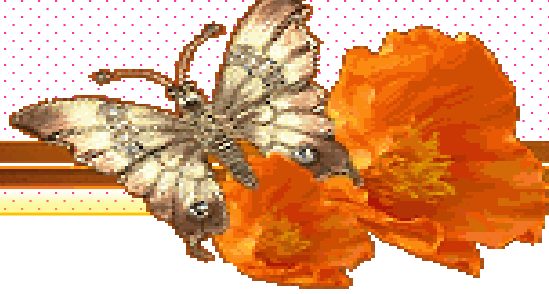

✓ مدرسه

نوجوانان، بخش زیادی از زندگی خود را در مدرسه می گذرانند. معلمان و مسئولان مدرسه نیز مانند پدر و مادر، مسئولیت مهم و قانونی مراقبت از نوجوانان را در برابر آسیب های اجتماعی به عهده دارند و آنها نوجوانان را برای داشتن زندگی شایسته، تربیت می کند.

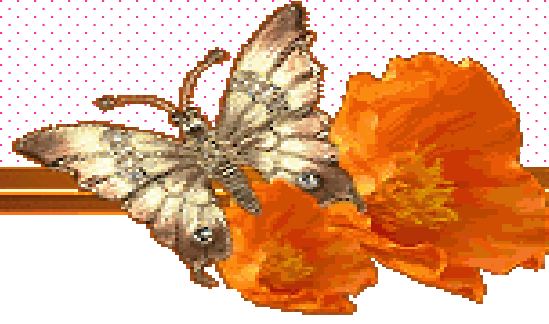

خانواده ✓

پدر و مادر ، مسئولیت مراقبت از فرزندان و فراهم کردن امکانات زندگی برای آنها را دارند.
پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان ، حق قانونی دارند. آنها حق دارند تا زمانی که فرزندانشان مستقل نشده اند، بر فعالیت های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

قانون

قانون از حقوق همه افراد از جمله نوجوانان حمایت میکند. نیروی انتظامی برای برقراری امنیت و حفاظت از مردم تلاش و با کسانی که قوانین را نقض کنند، برخورد میکند. البته، پلیس قانون وضع نمیکند و قدرت نامحدود هم ندارد، بلکه پلیس نیز در چارچوب قوانین و تا جایی که قانون به او اجازه میدهد، میتواند عمل کند.

قانون از حقوق همه مردم حمایت می کند و
همه مردم در برابر قانون، مساوی هستند

در هر جامعه ای اختلافاتی بین افراد به وجود می آید.

این اختلافات ممکن است در اثر:

۱. آگاه نبودن و ندانستن قانون

۲. سرپیچی عمدی از قانون

ایجاد شود.

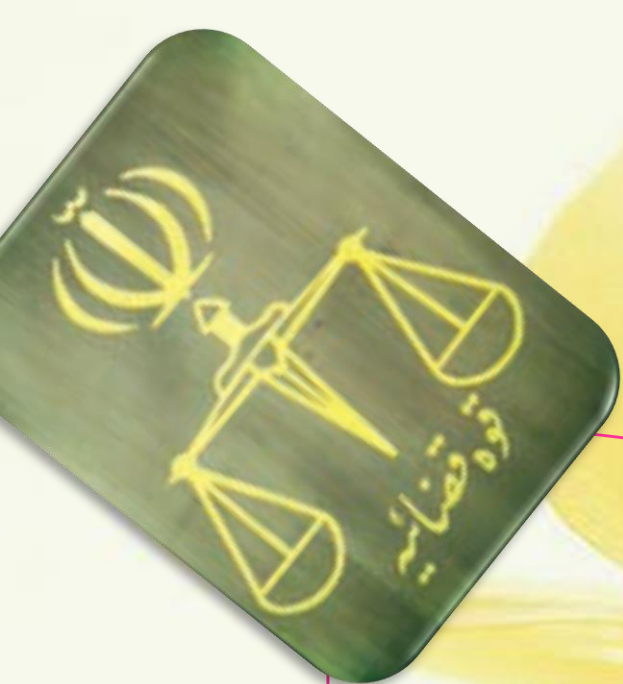

قوه قضائیه

ر هر جامعه ای باید نهادی وجود داشته باشد تا:

۱. عدالت اجتماعی را برقرار سازد.
۲. بر اجرای قوانین نظارت کند.
۳. با تخلفات برخورد کند. (مجازات متخلفان)

قوه قضائیه پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

یکی از مهمترین وظایف قوه قضائیه، حل کردن اختلافات مردم است.

بهتر است در درجه اول از راه مسالمت آمیز و گفتگو اختلافات حل شود.
در صورتی که نتیجه ای حاصل نشد به دادگاه مراجعه نمایند.

هیچ گاه افراد نباید برای گرفتن حق خود، به طور خودسرانه یا از راه نزاع عمل کنند.

بر طبق قانون اساسی
رئیس قوه قضائیه

از طرف رهبری
جمهوری
اسلامی
به مدت ۵ سال
انتخاب

رئیس قوه قضائیه باید فردی مجتهد، عادل، آگاه
به امور
قضایی و مدیر و مدبر باشد.

قوة قضائیه وظایف زیر را برعهده دارد :

۱- رسیدگی به شکایت‌های مردم و حل اختلافات آنها

۲- کشف جرم، تعقیب و مجازات مجرمان

۳- اقدامات مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم

۴- گسترش عدل و آزادی‌های مشروع در جامعه

۵- نظارت بر حسن اجرای قوانین در سازمان‌ها و دستگاه‌های اداری

قوة قضائیه وظایف قانونی خود را از طریق ارکان و سازمان‌های

مختلفی که دارد، انجام می‌دهد.

برخی ارکان و سازمان‌های وابسته به قوة قضائیه

● دادگاه‌ها و دادرها

● دیوان عالی کشور

● دیوان عدالت اداری

● سازمان بازرسی کل کشور

● سازمان قضایی نیروهای مسلح

● سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی

● سازمان ثبت اسناد و املاک

● سازمان پزشکی قانونی

سازمان های وابسته به قوه قضائیه

- ✓ دادگاه و دادسراها
- ✓ دیوان عالی کشور
- ✓ دیوان عدالت اداری
- ✓ سازمان بازرسی کل کشور
- ✓ سازمان قضایی نیروهای مسلح
- ✓ سازمان زندان ها و اقدامات تامینی و تربیتی
- ✓ سازمان ثبت اسناد و املاک
- ✓ سازمان پزشکی قانونی

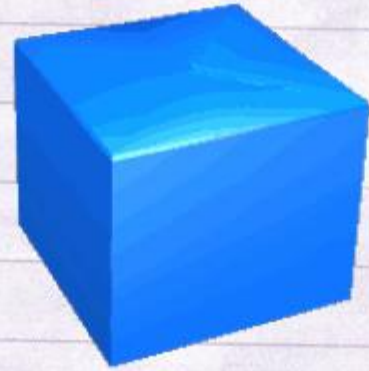
رسیدگی به شکایتهای مردم و حل اختلافات: از دو طریق امکان پذیر است

در درجه اول از راه مسالمت آمیز و با گفت و گو موضوع را حل کنند

در صورتی که نتیجه ای حاصل نشد برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه نمایند.

در ادامه با چند موقعیت از انواع دعاوی آشنا می شنوید.
مشخص کنید که هر کدام از آنها از جمله دعاوی کیفری هستند یا حقوقی؟

انواع دَعَاوی (اختلافات)

دعاوی حقوقی

دعاوی کیفری

انواع دعاوی (اختلافات)

حقوقی

کیفری

دادگاه مجازاتی تعیین نمی کند بلکه افراد را ملزم می کند که تکالیفشان را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند

دادگاه برای فردی که مرتکب جرمی شده است ، مجازات تعیین می کند.

(فحاشی، افترا، قدرت نمایی،

غصب عنوان)

دعاوی (اختلافات) کیفری:

مربوط به اعمالی است که دادگاه برای فردی که مرتکب جرمی شده است، مجازات تعیین می کند

• موقعیت (۱)

در یک مغازه، فردی به هنگام اختلاف بر سر موضوعی با یک مشتری دیگر شروع به توهین و فحاشی و افترا زدن به او نمود و او را با قدرت نمایی تهدید کرد.

• موقعیت (۲)

در محله آقای صادقی فردی در منزل شخصی اش افراد بسیار را می پذیرد و از آنها حق ویزیت دریافت می کند. این فرد مجوز نظامی ندارد.

به موجب قانون

فحاشی و افترا

قدرت نمایی

جرم است و مجازات زندان دارد.

نوع دیگر از اختلافات کیفری

غضب عنوان: به موجب قانون، اگر کسی بدون داشتن مدرک، خود را پزشک، مهندس، وکیل و...،

و بخواهد از راه فریب دیگران، منافی را به دست آورد. این کار، جرم است و مجازات زندان دارد

دعاوی (اختلافات) حقوقی

مربوط به اعمالی است که دادگاه مجازاتی تعیین نمی کند بلکه افراد را ملزم می کند تکالیفشان را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند.

● **موقعیت (۳)**
یکی از همسایگان خانم شریفی در هنگام ساختمان سازی به طور ناخواسته، قسمتی از خانه او را با خاک بردار (لودر) خراب کرده است.

● **موقعیت (۴)**
آقای سعیدی ادعا می کند بخشی از زمین کشاورزی آقای محسنی را خریده و در آن درخت کاری نموده است اما آقای محسنی می گوید مقدار زمین تصرف شده مطابق با سندی که تنظیم شده، نیست.

موقعیت ها را بخوانید

اختلافات حقوقی

در دادگاه، قاضی مدارک خواهان (شاکی)* و خوانده* را مطالعه می‌کند و از آنها می‌خواهد تا دلایل خود را بیان کنند. قاضی باید فردی عادل و آشنا با قوانین باشد. در همه دادگاه‌ها، افراد حق دارند فردی را به عنوان «وکیل» انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند.

وکیل کسی است که در رشته حقوق درس خوانده و به قوانین آشناست و پروانه (اجازه‌نامه) وکالت دارد.

اگر کسی توانایی مالی نداشته باشد که وکیل بگیرد، می‌تواند از دادگاه درخواست وکیل کند. همچنین افراد می‌توانند قبل از نوشتن شکایت در مجتمع‌های قضایی، با مشاور حقوقی در آن مجتمع مشورت کنند تا بدانند چگونه شکایت خود را مطرح کنند.

دادگاه

قاضی

عادل و آشنا با قوانین

مدارک خواهان (شاکی) و خوانده را مطالعه می کند و از آنها می خواهد تا دلایل خو
را بیان کنند.

در همه دادگاه ها افراد حق دارند فردی را به عنوان « وکیل » انتخاب کنند
تا از حقوق آنها دفاع کند.

وکیل کسی است که در رشته حقوق درس خوانده و به قوانین
آشناست و پروانه (اجازه نامه) وکالت دارد.

اگر کسی توانایی مالی نداشته باشد که وکیل بگیرد، می تواند از دادگاه درخواست
وکیل کند.

افراد می توانند قبل از نوشتن شکایت در مجتمع های قضایی، با مشاور حقوقی در آن مجتمع مشورت کنند تا بدانند چگونه شکایت خود را مطرح کنند.

وزارت دادگستری

وزارت دادگستری یکی از وزارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران است. به موجب اصل یکم و ششم قانون اساسی این وزارتخانه «مسئولیت کلیه مسائل مربوطه به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد و از میان کسانی که رئیس قوه قضائیه به رئیس جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد.» وزیر دادگستری تنها وزیری است که برای انتخاب به این سمت، نیازمند کسب اعتماد روسای هر سه قوه است.

رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و نیز اختیارات استفساری غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزراء به عنوان عالیترین مقام اجرایی پیش‌بینی می‌شود.

دانستی‌ها

آزمون خودسنجی

۱: چه کسانی از ما در برابر آسیب های اجتماعی محافظت می کنند؟

۲: قوه قضائیه چه نهادی است؟

۳: انواع اختلافات و یا دعاوی را به همراه مثال نام ببرید.

۴: غصب عنوان به چه معناست؟